

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ ТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

**МАТЕРІАЛИ
ІХ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЗА ПІДСУМКАМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ 2021 РОКУ**

МЕХАНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Мелітополь 2021

IX Всеукраїнська науково-технічна конференція здобувачів вищої освіти ТДАТУ. Механіко-технологічний факультет: матеріали IX Всеукр. наук.-техн. конф., 10-25 листопада 2021 р. Мелітополь: ТДАТУ, 2021. 115 с.

У збірнику представлено виклад тез доповідей і повідомлень поданих на IX Всеукраїнську науково-технічну конференцію здобувачів вищої освіти Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного.

Тези доповідей та повідомлень подані в авторському варіанті.

Відповідальність за представлений матеріал несуть автори та їх наукові керівники.

Матеріали для завантаження розміщені за наступними посиланням:

<http://www.tsatu.edu.ua/nauka/n/rada-molodyh-vchenyh-ta-studentiv/> - сторінка Ради молодих учених та студентів ТДАТУ

<http://www.tsatu.edu.ua/nauka/n/naukovi-vydannja/> - «Наукові видання» ТДАТУ

Відповідальні за випуск: к.т.н., доцент Холодняк Ю.В.,
к.т.н., доцент Колодій О.С.

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ШВИДКОСТІ РІЗАННЯ ПРИ ОБРОБЦІ МАТЕРІАЛІВ З КУБІЧНОГО НІТРИДУ БОРУ

Водяницький І.С., vany.58.98.2013@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Поява в промисловості групи нових інструментальних матеріалів, якими є надтверді матеріали на основі нітриду бору, привела до революційного стрибка в матеріалообробці. Найбільш ефективним є застосування лезвійного інструменту з нітриду бору при обробці загартованих сталей, чавунів різної твердості, високолегованих сталей і сплавів, наплавлених матеріалів, що важко обробляються [1]. Швидкість різання є найважливішим фактором інтенсифікації обробки матеріалів різанням із застосуванням інструменту з синтетичних надтвердих матеріалів, з метою, коли резерви істотного підвищення швидкостей різання традиційним інструментальним матеріалом практично вичерпана. Основні характеристики швидкості різання V при обробці інструментами з нітриду бору різних матеріалів наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Швидкість різання при обробці матеріалів інструментами з кубічного нітриду бору

Матеріал	Твердість, НВ	V , м/хв.
Низьковуглецеві сталі ($< 0,3$ % С) та автоматні сталі	120-150	150-350
Средньо- та високовуглецеві сталі ($> 0,3$ % С)	150-190	140-300
Леговані та інструментальні сталі (в т. ч. загартовані)	< 450 (< 48 HRC)	80-300
Чавун з кулястим графітом	150-350	150-350
Сірий чавун	160-240	800-1400
Загартована сталь 45-55 HRC		120-300
Загартована сталь 55-65 HRC		130-250
Відбілений чи загартований чавун	400-500	100-140

Різання загартованих сталей лезвійним інструментом з нітриду бору зазвичай супроводжується нижчим рівнем сил різання в порівнянні з обробкою традиційним інструментом [2]. Зі збільшенням швидкості різання вони швидко ростуть, досягаючи максимуму, і далі знижуються. З підвищенням швидкості (внаслідок збільшення роботи різання і кількості тепла, що виділяється) росте й температура, але її зростання відстає від зростання швидкості різання. Це відставання посилюється в зоні високих швидкостей [2]. Тобто, процес лезвійної обробки матеріалів різцями з ПНТМ завдяки високій якості є конкурентноздатним абразивній обробці. Багатократні переваги утворюються за рахунок меншого технологічного часу, значного скорочення циклу обробки деталей при одночасному збільшенні швидкості обробки, зменшенні шорсткості поверхні та значному збільшенні зносостійкості інструменту.

Список використаних джерел.

1. [Прикладне матеріалознавство / Сушко О.В., Посвятенко Е.К., Кюрчев С.В., Лодяков С.І. Мелітополь: ТОВ «Forward press», 2019. 352 с.](#)

2. Сушко О.В. Лезвійна обробка інструментами на основі надтвердих модифікацій нітриду бору. *Вісник ХНТУСГ ім. Петра Василенка. Технічні науки*. 2014. Вип.148.С.219-224.

3. Сушко О.В. Залежність зносостійкості інструменту з нітриду бору від режимів різання при точінні. *Науковий вісник НУБіП України. Серія «Техніка та енергетика АПК»*. 2015. Вип. 212, ч.1. С.173-177.

4. Сушко О.В. Порівняльний аналіз процесів шліфування та лезвійної обробки інструментами з ПСТМ на основі нітриду бору. *Вісник Харківського НТУСГ ім. П. Василенка*. 2015. Вип. 156.С.395 – 399

Науковий керівник – Сушко О.В., доцент